

Třídící znak							
2	0	2	0	2	5	1	0

**ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ze dne 31. ledna 2002**

k problematice uzavírání ovládacích smluv bankami

Novelizací zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obchodní zákoník“), provedenou zákonem č. 370/2000 Sb., byl do českého právního řádu zakotven institut ovládacích smluv. Česká národní banka, s cílem poskytnout výklad k problematice uzavírání ovládacích smluv bankami, sděluje následující:

1) Uzavření ovládací smlouvy, na jejímž základě se banka stane osobou řídící, je v rozporu s § 12 odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o bankách"), a to zejména z následujících důvodů:

- a) dle § 12 odst. 1 zákona o bankách je banka povinna při výkonu své činnosti postupovat obezřetně. V důsledku uzavření ovládací smlouvy vzniká řídící osobě na základě ustanovení § 190c odst. 5 obchodního zákoníku povinnost uhradit ztrátu řízené osoby, jestliže hospodaření řízené osoby skončí ztrátou, pokud tato ztráta nemůže být hrazena z rezervního fondu či jiných disponibilních zdrojů řízené osoby. Povinnost k úhradě ztráty řízené osoby je řídící osobě obchodním zákoníkem uložena bez ohledu na skutečnost, zda ke ztrátě v hospodaření řízené osoby dojde v důsledku nevhodných obchodních operací provedených na základě pokynů banky - řídící osoby či bez těchto pokynů, a v důsledku toho pro banku vzniká riziko předem neomezených a nekontrolovatelných ztrát. Z hlediska zákona o bankách je proto převzetí závazku k úhradě ztráty řízené osoby bankou dle § 190c odst. 5 obchodního zákoníku považováno za nebezpečné jednání banky, které je v rozporu se zásadou obezřetnosti podnikání bank zakotvenou v § 12 odst. 1 zákona o bankách;
- b) v rozporu s ustanovením § 12 odst. 1 zákona o bankách je i ručitelský závazek banky - řídící osoby k náhradě škody, která by řízené osobě či věřitelům řízené osoby vznikla v důsledku jednání osob, které jménem řídící osoby udělují pokyny statutárnímu orgánu řízené osoby, pokud by tyto osoby nepostupovaly s péčí řádného hospodáře. Toto ručení řídící osoby vzniká ze zákona a je zakotveno v § 190b odst. 3 a 5 obchodního zákoníku.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti je uzavření ovládací smlouvy bankou jako osobou řídící porušením zákona o bankách se všemi z toho vyplývajícími důsledky.

2) Uzavření ovládací smlouvy, na základě které se banka stane osobou řízenou, nezbavuje banku povinnosti dodržovat při výkonu své činnosti ustanovení zákona o bankách, a to vzhledem k tomu, že zákon o bankách je ve vztahu k obchodnímu zákoníku zákonem speciálním. Banky jsou z tohoto důvodu povinny při své činnosti respektovat prioritu ustanovení zákona o bankách před ustanoveními obchodního zákoníku. Banka tak zejména nesmí provádět pokyny řídící osoby, které by byly v rozporu s ustanovením § 12 zákona o bankách.

Člen bankovní rady
Ing. Pavel Racoča, M.I.A. v. r.

Sekce bankovní regulace
odpovědný zaměstnanec:
Mgr. Dřevínek, tel.: 2441 3175